

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

III kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-83-01

Druk nr 3186
Warszawa, 13 lipca 2001 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Mongolią o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, podpisanej w Warszawie dnia 19 października 1998 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych i Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

**Ustawa
z dnia ..... 2001 r.**

o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Mongolią o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, podpisanej w Warszawie dnia 19 października 1998 r.

Art. 1

Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Mongolią o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, podpisanej w Warszawie dnia 19 października 1998 r.

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 19 października 1998 r. została podpisana w Warszawie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Mongolią o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia ..... 2001 r.

**PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Aleksander Kwaśniewski

PREZES RADY MINISTRÓW

Jerzy Buzek

Uzasadnienie

Obecnie w stosunkach polsko – mongolskich obowiązuje umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Mongolską Republiką Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisana w Warszawie dnia 14 września 1971 r. (Dz. U. z 1972 r. Nr 36, poz. 244 i 245). Umowa ta ma szereg braków. Najbardziej dotkliwym jest to, że nie reguluje kwestii związanych z przekazywaniem osób skazanych w celu odbycia kary w państwie ojczystym skazanego.

W związku z powyższym, jak również z uwagi na konieczność aktualizacji obecnie obowiązującej Umowy, Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało projekt umowy rozszerzony m.in. o problematykę osób skazanych.

Strona mongolska zaakceptowała nasze propozycje.

Część I umowy (art. 1 – 20) zawiera regulację m. in. następujących zagadnień :

- zrównanie ochrony prawnej obywateli jednego państwa na terytorium drugiego państwa (art. 1),
- udzielanie pomocy prawnej przez sądy i prokuratury jednego państwa na wnioski właściwych organów drugiego państwa (art. 2 – 12),
- zwolnienie dokumentów od legalizacji (art. 13),
- przesyłanie aktów stanu cywilnego i innych dokumentów (art. 18 – 20).

Część II Umowy (art. 21 – 33) zawiera unormowanie szeregu ułatwień procesowych, takich jak : zwolnienie od kaucji (art. 21), zwolnienie od kosztów (art. 21 – 25), wydłużenie terminów do wykonania określonych czynności procesowych (art. 26).

Rozdział II reguluje problematykę skuteczności orzeczeń jednego państwa na terytorium drugiego państwa. Ułatwione uznanie orzeczeń sądowych w sprawach niemajątkowych jest objęte regulacją art. 27.

W ramach wykonywania orzeczeń zwraca uwagę możliwość wykonywania nieprawomocnych orzeczeń alimentacyjnych (art. 29 pkt 1).

Część III Umowy (art. 34 – 87) obejmuje problematykę prawa karnego. W szczególności regulacją objęto instytucję przejęcia ścigania karnego, polegającą na obowiązku wszczęcia postępowania karnego przeciwko własnemu obywatelowi, który popełnił przestępstwo w drugim państwie (art. 34 – 39).

Instytucja wydawania osób (ekstradycja) została uregulowana w sposób szczegółowy w art. 40 – 56.

Podkreślenia wymaga, że na wniosek strony polskiej włączono do tej części rozdział IV, obejmujący problematykę przekazywania skazanych w celu odbycia kary pozbawienia wolności w państwie, którego są obywatelami (art. 64 – 87). Postanowienia te są oparte na Europejskiej Konwencji o przekazywaniu osób skazanych, sporządzonej w Strassburgu dnia 21 marca 1983 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 51, poz. 279 i 280).

Oznacza to, że w stosunkach polsko – mongolskich przekazywanie osób skazanych następowałoby w oparciu o umowę dwustronną, a nie jak dotychczas w oparciu o Konwencję o przekazywaniu osób skazanych na karę pozbawienia wolności w celu odbycia kary w państwie, którego są obywatelami, sporządzoną w Berlinie dnia 19.05.1978 r. (Dz. U. z 1980 r. Nr 8, poz. 21 i 22), która nie przewiduje uzyskiwania zgody skazanego na przekazanie.

Reasumując stwierdzić należy, że omawiana umowa stanowić będzie podstawę do zwiększania zakresu ochrony prawnej przyznawanej obywatelom jednego państwa na terytorium drugiego państwa. Omawiana Umowa pozwoli również na szerszą i bardziej

stabilną współpracę sądów i prokuratur obydwu państw, wyeliminowanie konfliktów jurysdykcyjnych i wzmocnienie walki z przestępczością. W zakresie pomocy prawnej Umowa uszczegółowi, mające w zasadzie ramowy charakter, a wynikające z treści art. 1130 – 1132 Kodeksu postępowania cywilnego i odpowiednio art. 585 – 589 Kodeksu postępowania karnego, postanowienia dotyczące pomocy prawnej. Bardziej szczegółowe w porównaniu z regulacjami kodeksowymi są również postanowienia Umowy regulujące wydawanie osób.

Umowa ta stosowana będzie głównie przez sądy i prokuratury obydwu państw i odnosić się będzie do osób fizycznych jak i prawnych.

Omawiana Umowa podlega ratyfikacji w trybie przewidzianym w art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483), albowiem dotyczy praw i obowiązków obywateli określonych w Konstytucji (m. in. w art. 41, art. 42, art. 45, art. 48 i art. 52) oraz spraw uregulowanych w Kodeksie postępowania cywilnego i Kodeksie postępowania karnego.

Wejście w życie Umowy nie spowoduje zwiększenia wydatków w stosunku do wydatków ponoszonych podczas realizacji Umowy z dnia 14 września 1971 r., bowiem ilość spraw z zakresu obrotu prawnego z Mongolią od wielu lat jest stabilna. Podkreślić należy, iż zgodnie z treścią art. 14 Umowy każda z Umawiających się Stron ponosić będzie w związku z udzielaniem pomocy prawnej wyłącznie koszty powstałe na swym terytorium. Takie samo rozwiązanie przyjęte zostało w art. 56 w stosunku do kosztów wydania osób w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania wyroku. Natomiast koszty tranzytu osób wydanych przez państwo trzecie ponosić będzie wyłącznie strona wzywająca. Tego rodzaju rozwiązania obowiązują już obecnie, w ramach umowy z dnia 14 września 1971 r.

Po ratyfikacji i ogłoszeniu Umowa ta stanie się częścią krajowego porządku prawnego i będzie stosowana bez konieczności zmiany prawa wewnętrznego, tj. wydania ustawy bądź też rozporządzeń. Umowa zawiera bowiem przepisy samowykonalne i będzie mogła być

stosowana bezpośrednio, mając pierwszeństwo przed ustawami - Kodeks postępowania cywilnego i Kodeks postępowania karnego.

U M O W A

**między Rzeczpospolitą Polską a Mongolią o pomocy prawnej i stosunkach prawnych
w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych**

Mongolią

i

Rzeczpospolita Polska

przywiązując duże znaczenie do rozwoju wzajemnej współpracy w zakresie pomocy prawnej i stosunków prawnych, uzgodniły co następuje:

C Z Ê Ś Ć P I E R W S Z A

Postanowienia ogólne

Artykuł 1

Ochrona prawna

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony korzystają na terytorium drugiej Umawiającej się Strony z takiej samej ochrony prawnej w sprawach osobistych i majątkowych, jaka przysługuje obywatelom drugiej Umawiającej się Strony.

2. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mają prawo swobodnego i nieskrępowanego zwracania się do sądów i prokuratur, zwanych dalej „organami wymiaru sprawiedliwości” i innych organów drugiej Umawiającej się Strony właściwych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, występowania przed nimi, wytaczania powództw, składania wniosków, jak również dokonywania innych czynności procesowych na tych samych warunkach, co obywatele tej Umawiającej się Strony.

3. Postanowienia niniejszej Umowy dotyczące obywateli Umawiających się Stron stosuje się odpowiednio do osób prawnych utworzonych zgodnie z prawem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mają swoją siedzibę.

Artykuł 2

Udzielanie pomocy prawnej

1. Organy wymiaru sprawiedliwości Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy prawnej w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, zgodnie z niniejszą Umową.

2. Organy wymiaru sprawiedliwości udzielają pomocy prawnej również innym organom Umawiających się Stron w sprawach wymienionych w ustępie 1.

3. Inne organy właściwe w sprawach wymienionych w ustępie 1 przekazują wnioski o udzielenie pomocy prawnej za pośrednictwem organów wymiaru sprawiedliwości.

Artykuł 3

Zakres pomocy prawnej

Pomoc prawna obejmuje dokonywanie czynności procesowych przewidzianych przez prawo wezwanej Umawiającej się Strony, a w szczególności przesłuchiwanie stron,

pokrzywdzonych, podejrzanych, oskarżonych, świadków i biegłych, sporządzanie opinii, oględziny, wydawanie dowodów rzeczowych, doręczanie i przesyłanie dokumentów oraz przesyłanie informacji o karalności.

Artykuł 4

Tryb porozumiewania się

1. W sprawach o udzielenie pomocy prawnej organy wymiaru sprawiedliwości Umawiających się Stron porozumiewają się za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości Mongolii i Ministerstwa Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Organy centralne Umawiających się Stron, o których mowa w ustępie 1, mogą zawrzeć dodatkowe porozumienie, że organy wymiaru sprawiedliwości porozumiewają się bezpośrednio.

Artykuł 5

Język w obrocie prawnym

1. Wnioski o udzielenie pomocy prawnej sporządza się w języku urzędowym Strony wzywającej, dołączając tłumaczenie na język urzędowy Strony wezwanej lub język angielski albo rosyjski.

2. Przy wykonywaniu pomocy prawnej dokumenty sporządza się w języku urzędowym Strony wezwanej, dołączając tłumaczenie na język urzędowy Strony wzywającej lub język angielski albo rosyjski.

3. Jeżeli według postanowień niniejszej Umowy wymagane jest dołączenie do przesyłanych pism ich tłumaczenia, tłumaczenia te powinny być poświadczone przez tłumacza przysięgłego, notariusza, właściwy organ lub przedstawicielstwo dyplomatyczne albo urząd konsularny.

Artykuł 6

Sporządzanie pism

Pisma sporządzane na podstawie niniejszej Umowy przez organy jednej z Umawiających się Stron, powinny być opatrzone pieczęcią urzędową właściwego organu i podpisem uprawnionej osoby.

Artykuł 7

Forma wniosku o udzielenie pomocy prawnej

1. Wniosek o udzielenie pomocy prawnej powinien zawierać:

- 1) oznaczenie organu wzywającego,
- 2) oznaczenie organu wezwanego,
- 3) oznaczenie sprawy, w której występuje się o udzielenie pomocy prawnej,
- 4) imiona i nazwiska, obywatelstwo, zawód, miejsce zamieszkania lub pobytu stron lub innych osób, w sprawie których wystąpiono z wnioskiem, a co do osób prawnych - ich nazwę i siedzibę,
- 5) imiona, nazwiska i adresy przedstawicieli osób,
- 6) treść wniosku, a w sprawach karnych dodatkowo opis i kwalifikację prawną popełnionego czynu przestępnego.

2. Do wniosków o udzielenie pomocy prawnej mogą być używane druki w językach polskim i mongolskim, które zostaną uzgodnione przez organy centralne Umawiających się Stron.

Artykuł 8

Tryb wykonywania wniosku

1. Przy wykonywaniu wniosku o udzielenie pomocy prawnej organ wezwany stosuje przepisy prawne swego państwa. Zastosuje on jednak na wniosek organu wzywającego przepisy procesowe Strony wzywającej, jeżeli nie jest to sprzeczne z prawem wezwanej Umawiającej się Strony.

2. Jeżeli organ wezwany nie jest właściwy do wykonania wniosku, przekazuje wniosek organowi właściwemu, zawiadamiając o tym organ wzywający.

3. Organ wezwany zawiadamia organ wzywający o terminie i miejscu wykonania wniosku, jeżeli zwrócił się o to organ wzywający.

4. Po wykonaniu wniosku organ wezwany przesyła dokumenty organowi wzywającemu; jeżeli wniosek nie może być wykonany, organ wezwany zwraca wniosek organowi wzywającemu, zawiadamiając o przyczynie niewykonania wniosku.

5. Jeżeli adres osoby, której dotyczy wniosek jest niedokładny lub nieznan, organ wezwany podejmie odpowiednie czynności zmierzające do jego ustalenia.

Artykuł 9

Doręczanie dokumentów

Organ wezwany doręcza dokumenty zgodnie z przepisami prawnymi obowiązującymi w jego państwie, jeżeli doręczane dokumenty zostały sporządzone w języku urzędowym Strony wezwanej albo jeżeli dołączono uwierzytelnione tłumaczenie na język tej Strony. Jeżeli dokumenty nie zostały sporządzone w języku Strony wezwanej, ani nie dołączono tłumaczenia doręcza się je adresatowi, jeżeli zgadza się dobrowolnie je przyjąć.

Artykuł 10

Dowód doręczenia

Dowodem doręczenia jest potwierdzenie odbioru opatrzone datą doręczenia, podpisami odbiorcy i doręczającego oraz pieczęcią organu doręczającego albo zaświadczenie organu doręczającego stwierdzające datę, miejsce i sposób doręczenia. Jeżeli pismo dołączono w dwóch egzemplarzach, potwierdzenie odbioru można również umieścić na jednym z tych egzemplarzy.

Artykuł 11

Doręczanie dokumentów i przesłuchiwanie obywateli przez przedstawicielstwa dyplomatyczne lub urzędy konsularne

Umawiające się Strony są uprawnione do doręczania dokumentów własnym obywatelom i ich przesłuchiwanie za pośrednictwem swych przedstawicielstw dyplomatycznych lub urzędów konsularnych. W tych wypadkach nie można stosować środków przymusu.

Artykuł 12

Wezwanie świadka, pokrzywdzonego lub biegłego i ich ochrona

1. Jeżeli organ wymiaru sprawiedliwości jednej Umawiającej się Strony uzna, że zachodzi potrzeba osobistego stawiennictwa świadka lub biegłego, przebywającego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, zwróci się do właściwego organu wymiaru sprawiedliwości tej Umawiającej się Strony o doręczenie wezwania.

2. Wezwanie nie może zawierać zagrożenia zastosowania środków przymusu na wypadek niestawiennictwa.

3. Świadek lub biegły, bez względu na posiadane obywatelstwo, który stawiał się na wezwanie przed organem wzywającej Umawiającej się Strony, nie może być na terytorium tej Strony, pociągnięty do odpowiedzialności za przestępstwo lub wykroczenie, ani aresztowany, ani nie może odbywać kary z powodu przestępstwa będącego przedmiotem postępowania, w związku z którym został wezwany, ani z powodu innego przestępstwa, popełnionego przed przekroczeniem granicy państwowej wzywającej Umawiającej się Strony lub będącego w związku ze złożeniem zeznania lub opinii.

4. Świadek lub biegły traci ochronę, jeżeli nie opuści terytorium wzywającej Umawiającej się Strony w terminie pięciu dni od dnia zawiadomienia go przez organ wzywający, że jego obecność nie jest już potrzebna. Do tego terminu nie wlicza się czasu, w ciągu którego świadek lub biegły nie mógł opuścić terytorium wzywającej Umawiającej się Strony bez własnej winy.

5. Świadek lub biegły ma prawo do zwrotu kosztów podróży, pobytu za granicą i utraconego zarobku, a biegły ponadto prawo do wynagrodzenia za wydanie opinii. W wezwaniu podaje się rodzaj i wysokość należności, do jakich mają prawo osoby wezwane. Na ich wniosek wzywająca Umawiająca się Strona udzieli zaliczki na pokrycie kosztów.

6. Postanowienia ustępów 1-5 stosuje się także do pokrzywdzonego, który ma być wezwany w celu złożenia zeznań.

Artykuł 13

Uznawanie dokumentów

1. Dokumenty, które sporządził lub uwierzytelnił właściwy organ jednej z Umawiających się Stron, opatrzone pieczęcią urzędową i podpisem osoby uprawnionej, posiadają moc dowodową na terytorium drugiej Umawiającej się Strony bez potrzeby legalizacji. Dotyczy to także odpisów i tłumaczeń dokumentów, które uwierzytelnił właściwy organ.

2. Dokumenty, które na terytorium jednej z Umawiających się Stron traktowane są jako dokumenty urzędowe, uważane są za takie również na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 14

Koszty pomocy prawnej

1. Każda z Umawiających się Stron ponosi koszty powstałe na swym terytorium w związku z udzieleniem pomocy prawnej.

2. Organ wezwany zawiadamia organ wzywający o wysokości powstałych kosztów. Jeżeli organ wzywający pobierze należną kwotę od osoby zobowiązanej do jej zapłacenia, kwota ta przypada tej Umawiającej się Stronie, która ją pobrała.

Artykuł 15

Przekazywanie informacji

1. Organy centralne Umawiających się Stron przekazują sobie wzajemnie ważniejsze akty ustawodawcze z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego, pracy i karnego.

2. Organy centralne Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie na wniosek informacji o swych przepisach prawnych, jak również o praktyce.

Artykuł 16

Przekazywanie przedmiotów i wartości dewizowych

Jeżeli w wykonaniu niniejszej Umowy następuje przekazanie przedmiotów lub wartości dewizowych z terytorium jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony albo przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu drugiej Umawiającej się Strony, odbywa się to z zachowaniem odpowiednich przepisów prawa tej Umawiającej się Strony, której organ dokonuje przekazania.

Artykuł 17

Ustalanie adresów i innych danych

1. Organy wymiaru sprawiedliwości Umawiających się Stron udzielają sobie na wniosek pomocy przy ustalaniu adresów osób przebywających na ich terytorium.

2. Jeżeli przed sądem jednej z Umawiających się Stron wszczęte zostanie postępowanie w sprawie o alimenty od osoby przebywającej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, organ wymiaru sprawiedliwości tej Umawiającej się Strony udzieli na wniosek pomocy przy ustalaniu miejsca pracy i wysokości dochodów osoby zobowiązanej.

Przesyłanie aktów stanu cywilnego i innych dokumentów

Artykuł 18

1. Właściwe organy Umawiających się Stron przesyłają sobie wzajemnie wypisy z aktów stanu cywilnego dotyczących obywateli drugiej Umawiającej się Strony. Bezpłatne przesyłanie tych wypisów następuje niezwłocznie po dokonaniu wpisu w akcie stanu cywilnego.

2. Postanowienie ustępu 1 stosuje się również w wypadku dokonania w akcie stanu cywilnego wzmianki dodatkowej, sprostowania lub uzupełnienia. Przesyła się wówczas wypis z aktu stanu cywilnego z dokonanymi zmianami.

3. Urzędy stanu cywilnego jednej Umawiającej się Strony przesyłają na wniosek organów wymiaru sprawiedliwości drugiej Umawiającej się Strony również inne wypisy z aktów stanu cywilnego.

4. Wnioski obywateli jednej Umawiającej się Strony o nadesłanie wypisów z akt stanu cywilnego można przysyłać bezpośrednio właściwemu urzędowi stanu cywilnego drugiej Umawiającej się Strony. Dokumenty te wnioskodawca otrzymuje za pośrednictwem przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego tej Umawiającej się Strony, której organ wydał te dokumenty, po pobraniu należnej opłaty.

Artykuł 19

Umawiające się Strony przesyłają sobie wzajemnie odpisy prawomocnych orzeczeń dotyczących stanu cywilnego obywateli drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 20

Podania obywateli jednej Umawiającej się Strony o wydanie i nadesłanie dokumentów dotyczących wykształcenia, stażu pracy i innych dokumentów dotyczących osobistych lub majątkowych praw i interesów tych obywateli mogą być przesyłane bezpośrednio do właściwych organów drugiej Umawiającej się Strony. Dokumenty przesyła się obywatelowi za pośrednictwem przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego tej Umawiającej się Strony, której organ dokumenty te wydał. Przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny przekazując obywatelowi dokumenty pobiera opłatę za ich wystawienie.

C Z Ê Ś Ć DRUGA

Sprawy cywilne, rodzinne i pracownicze

ROZDZIAŁ PIERWSZY

Koszty procesu i ułatwienia procesowe

Artykuł 21

Zwolnienie od złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów postępowania

Obywatelom jednej z Umawiających się Stron, którzy zamieszkują lub przebywają na terytorium którejkolwiek z tych Stron i występują przed sądami drugiej Umawiającej się Strony, nie można nakazać złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów postępowania tylko z tego powodu, że są cudzoziemcami lub że nie mają miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium tej Umawiającej się Strony, przed której sądem występują.

Zwolnienie od kosztów sądowych

Artykuł 22

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony korzystają na terytorium drugiej Umawiającej się Strony ze zwolnienia od opłat, zaliczek i innych wydatków w postępowaniu oraz z bezpłatnego zastępstwa procesowego na tych samych warunkach i w takim samym zakresie co obywatele tej Umawiającej się Strony.

2. Zwolnienia, o których mowa w ustępie 1 dotyczą wszystkich czynności postępowania łącznie z czynnościami egzekucyjnymi.

3. Zwolnienie od kosztów udzielone w określonej sprawie przez sąd jednej Umawiającej się Strony rozciąga się również na koszty powstałe w razie dokonywania czynności postępowania w tej samej sprawie na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 23

1. Dla uzyskania zwolnienia od kosztów lub przyznania bezpłatnego zastępstwa procesowego należy złożyć zaświadczenie o sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej wnioskodawcy. Zaświadczenie takie wydaje właściwy organ tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania lub pobytu wnioskodawca.

2. Jeśli wnioskodawca nie zamieszkuje, ani nie przebywa na terytorium którejkolwiek z Umawiających się Stron, zaświadczenie może wydać przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest wnioskodawca.

3. Sąd orzekający o zwolnieniu od kosztów może żądać od organu, który wydał zaświadczenie dodatkowych wyjaśnień lub uzupełnienia danych.

Artykuł 24

1. Obywatel jednej Umawiającej się Strony zamierzający ubiegać się o zwolnienie od kosztów lub bezpłatne zastępstwo procesowe przed sądem drugiej Umawiającej się Strony, może zgłosić taki wniosek pisemnie lub ustnie do protokołu w sądzie właściwym według swego miejsca zamieszkania lub pobytu. Sąd ten przesyła właściwemu sądowi drugiej Umawiającej się Strony wniosek wraz z zaświadczeniem określonym w artykule 23.

2. Wniosek wymieniony w ustępie 1 może być zgłoszony jednocześnie z pozwem lub wnioskiem wszczynającym postępowanie.

Artykuł 25

Sąd jednej Umawiającej się Strony wzywając stronę procesową lub uczestnika postępowania zamieszkałego lub przebywającego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony do uiszczenia kosztów sądowych lub do uzupełnienia braków pozwu lub wniosku, wyznaczy równocześnie termin nie krótszy niż jeden miesiąc. Bieg terminu rozpoczyna się od daty doręczenia pisma w tym przedmiocie.

Artykuł 26

Terminy

1. Jeżeli sąd jednej Umawiającej się Strony wyznaczy stronie procesowej lub uczestnikowi postępowania zamieszkałym na terytorium drugiej Umawiającej się Strony termin do dokonania czynności procesowej, o zachowaniu terminu rozstrzyga data stempla urzędu pocztowego tej Umawiającej się Strony, z której terytorium zostanie wysłane pismo stanowiące wykonanie czynności.

2. W wypadku przekazania w określonym terminie żądanych przez sąd opłat i zaliczek na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, o zachowaniu wyznaczonego terminu rozstrzyga data wpłacenia ich do banku tej Umawiającej się Strony, na której terytorium zamieszkuje strona procesowa lub uczestnik postępowania.

3. Do skutków uchybienia terminu sąd rozpoznający sprawę stosuje prawo swego państwa.

ROZDZIAŁ DRUGI

Uznawanie i wykonywanie orzeczeń (postanowień i wyroków)

Artykuł 27

Uznawanie orzeczeń w sprawach niemajątkowych

Prawomocne orzeczenia niemajątkowe w sprawach cywilnych, rodzinnych i pracowniczych, a w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej również orzeczenia nieprawomocne, wydane przez sądy jednej Umawiającej się Strony podlegają uznaniu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony bez przeprowadzania postępowania o uznanie, jeżeli sądy drugiej Umawiającej się Strony nie wydały wcześniej prawomocnego orzeczenia w tej samej sprawie, ani też nie były wyłącznie właściwe na podstawie prawa wewnętrznego tej Umawiającej się Strony.

Uznawanie i wykonywanie orzeczeń w sprawach majątkowych i w sprawach niemajątkowych wymagających wykonania

Artykuł 28

1. Na warunkach przewidzianych niniejszą Umową Umawiające się Strony uznają i wykonują na swym terytorium następujące orzeczenia wydane na terytorium drugiej Umawiającej się Strony:

- 1) orzeczenia sądów w sprawach cywilnych, rodzinnych i pracowniczych,
- 2) orzeczenia sądów w sprawach karnych w części dotyczącej naprawienia szkody spowodowanej przestępstwem.

2. Za orzeczenia sądowe w rozumieniu ustępu 1 uważa się również ugody zawarte przed sądami w sprawach cywilnych, rodzinnych i pracowniczych o charakterze majątkowym.

Artykuł 29

Orzeczenia wymienione w artykule 28 podlegają uznaniu i wykonaniu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli:

- 1) według prawa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie zostało wydane jest ono prawomocne i wykonalne, a w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych również orzeczenie nieprawomocne o ile jest wykonalne,
- 2) sąd, który wydał orzeczenie był właściwy na podstawie prawa wewnętrznego tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane,
- 3) strona nie była pozbawiona możliwości obrony swych praw, a w szczególności strona, która nie uczestniczyła w postępowaniu otrzymała wezwanie na rozprawę we właściwym czasie i trybie, a w razie posiadania ograniczonej zdolności procesowej strona nie była pozbawiona należytego przedstawicielstwa,
- 4) ta sprawa między tymi samymi stronami nie została już prawomocnie osądzona przez sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane i jeżeli między tymi samymi stronami nie zostało wcześniej wszczęte postępowanie w tej sprawie przed sądem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane,
- 5) orzeczenie organu państwa trzeciego między tymi samymi stronami i w tej samej sprawie nie było już uznane lub wykonane na terytorium tej Umawiającej się Strony, gdzie orzeczenie ma być uznane i wykonane,
- 6) zastosowano prawo właściwe na podstawie prawa kolizyjnego (prywatnego międzynarodowego) tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane.

Artykuł 30

1. Wniosek o uznanie i wykonanie orzeczenia może być złożony bezpośrednio we właściwym sądzie tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane lub też za pośrednictwem sądu, który rozpoznawał sprawę w pierwszej instancji.

2. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) orzeczenie lub jego uwierzytelniony odpis wraz ze stwierdzeniem, że orzeczenie jest prawomocne i wykonalne, a w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli

- orzeczenie jest nieprawomocne, wraz ze stwierdzeniem, że jest ono wykonalne, jeżeli nie wynika to z samego orzeczenia,
- 2) dokument stwierdzający, że strona, przeciwko której wydane zostało orzeczenie i która nie uczestniczyła w postępowaniu, otrzymała wezwanie na rozprawę we właściwym czasie i trybie, zgodnie z prawem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie zostało wydane; natomiast w wypadku ograniczonej zdolności procesowej strony - dokument stwierdzający, że strona ta była należycie reprezentowana,
  - 3) uwierzytelnione tłumaczenie wniosku oraz dokumentów wymienionych w punktach 1 i 2 na język tej Umawiającej się Strony, na terytorium której orzeczenie ma być uznane lub wykonane.

Artykuł 31

1. W postępowaniu o uznanie i wykonanie orzeczenia sąd ustala jedynie czy zostały spełnione warunki przewidziane w artykułach 29 i 30.

2. Do uznania i wykonania orzeczenia stosuje się prawo tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane; dotyczy to także formy wniosku o uznanie i wykonanie orzeczenia. Do wniosku o uznanie i wykonanie orzeczenia należy dołączyć jego odpisy i odpisy załączników dla doręczenia uczestnikom postępowania.

3. Jeżeli na terytorium tej Umawiającej się Strony, której sąd wydał orzeczenie, wykonanie orzeczenia zostało wstrzymane, na terytorium drugiej Umawiającej się Strony zawieszają się postępowanie w sprawie o uznanie i wykonanie orzeczenia lub postępowanie egzekucyjne.

4. W sprawie o uznanie i wykonanie orzeczenia sąd może żądać od stron wyjaśnień oraz dodatkowych informacji od sądu, który wydał orzeczenie.

Wykonywanie orzeczeń o kosztach

Artykuł 32

1. Jeżeli osoba, która na podstawie artykułu 22 była zwolniona od kosztów postępowania, zostanie prawomocnym orzeczeniem wydanym na terytorium jednej Umawiającej się Strony zobowiązana do zapłaty tych kosztów uczestnikowi postępowania, właściwy sąd drugiej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma nastąpić ściąganie kosztów, orzeknie bezpłatnie na wniosek o wykonalności tego orzeczenia.

2. Kosztami postępowania są również koszty poświadczenia prawomocności i wykonalności orzeczenia oraz koszty tłumaczenia wymaganych dokumentów.

Artykuł 33

1. Sąd, który rozstrzyga o wykonaniu orzeczenia o kosztach sprawdza jedynie czy orzeczenie to jest prawomocne i wykonalne.

2. Do wniosku o wykonanie orzeczenia dołącza się orzeczenie lub uwierzytelniony odpis części orzeczenia ustalającej wysokość kosztów wraz ze stwierdzeniem, że orzeczenie to jest prawomocne i wykonalne oraz uwierzytelnione tłumaczenie tych dokumentów.

3. Organ tej Umawiającej się Strony, na której terytorium koszty postępowania zostały wyłożone zaliczkowo przez państwo, zwróci się do właściwego sądu drugiej Umawiającej się Strony o ściąganie tych kosztów. Sąd ten ściągnie koszty zgodnie ze swym prawem bez pobierania opłat i przekaże ściągnięte kwoty przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu drugiej Umawiającej się Strony. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

C Z Ê Ś Ć TRZECIA

Sprawy karne

ROZDZIAŁ PIERWSZY

Przejęcie ścigania karnego

Artykuł 34

Obowiązek przejęcia ścigania karnego

1. Każda z Umawiających się Stron zobowiązuje się na wniosek drugiej Umawiającej się Strony do ścigania karnego swych obywateli oraz osób mających miejsce stałego pobytu na jej terytorium, podejrzanych o popełnienie przestępstwa na terytorium wzywającej Umawiającej się Strony.

2. W wypadkach, o których mowa w ustępie 1 właściwe organy wymiaru sprawiedliwości wezwanej Umawiającej się Strony stosują prawo swego państwa.

3. Jeżeli z czynu, którego dotyczy przejęte ściganie karne, wynikają roszczenia odszkodowawcze i złożone zostały odpowiednie wnioski o odszkodowanie, włącza się je do przejętego postępowania.

Artykuł 35

Postanowienia szczególne

1. Jeżeli zgodnie z prawem wzywającej Umawiającej się Strony czyn wymieniony w artykule 34 ustęp 1 jest przestępstwem, a według prawa wezwanej Umawiającej się Strony - jest wykroczeniem, wezwana Umawiająca się Strona zgodnie ze swym prawem nada bieg otrzymanemu wnioskowi.

2. Każda z Umawiających się Stron zobowiązuje się na wniosek drugiej Umawiającej się Strony do przejęcia i rozpatrzenia sprawy zgodnie z artykułem 34 ustęp 1, jeżeli dotyczy to osób nieletnich podejrzanych o popełnienie czynów naruszających prawo.

Artykuł 36

Wniosek o przejęcie ścigania karnego

1. Wniosek o przejęcie ścigania karnego powinien zawierać:

- 1) oznaczenie organu wzywającego,
- 2) imię i nazwisko osoby podejrzanej, jej obywatelstwo oraz inne dane osobowe,
- 3) opis i kwalifikację prawną czynu, w związku z którym zostaje złożony wniosek o przejęcie ścigania karnego.

2. Ponadto do wniosku dołącza się:

- 1) tekst przepisów karnych, a w miarę potrzeby - i innych przepisów Strony wzywającej istotnych dla ścigania karnego,

- 2) akta sprawy lub ich uwierzytelnione odpisy oraz dowody,
- 3) wnioski o odszkodowanie oraz w miarę możliwości informacje dotyczące wysokości szkody,
- 4) wnioski osób pokrzywdzonych o ściganie, jeżeli prawo Strony wezwanej tego wymaga.

Artykuł 37

Odesłanie podejrzanego

1. Jeżeli w chwili złożenia wniosku o przejęcie ścigania karnego podejrzany jest tymczasowo aresztowany na terytorium wzywającej Umawiającej się Strony, należy spowodować jego odesłanie na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony.

2. Jeżeli w chwili złożenia wniosku o przejęcie ścigania karnego podejrzany przebywa na wolności na terytorium wzywającej Umawiającej się Strony, Strona ta, w razie potrzeby, podejmie zgodnie ze swoim prawem działanie w celu jego powrotu na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony.

Artykuł 38

Zawiadomienie o końcowym wyniku rozpoznania przejętej sprawy

Wezwana Umawiająca się Strona zawiadomi wzywającą Umawiającą się Stronę o orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. Na wniosek wzywającej Umawiającej się Strony przesyła się odpis tego orzeczenia.

Artykuł 39

Następstwa przejęcia ścigania karnego

Po przejęciu ścigania karnego organy wymiaru sprawiedliwości Strony wzywającej nie mogą prowadzić postępowania przeciwko tej samej osobie o ten sam czyn, z wyjątkiem

wypadków gdy wzywająca Umawiająca się Strona zastrzegła we wniosku, że zachowuje prawo podjęcia ścigania karnego w tej sprawie, jeżeli wezwana Umawiająca się Strona odmówi wszczęcia ścigania karnego lub umorzy postępowanie.

ROZDZIAŁ DRUGI

Wydanie w celu ścigania i wykonania wyroku

Podstawy wydania

Artykuł 40

1. Umawiające się Strony wydają sobie wzajemnie na wniosek, stosownie do postanowień niniejszej Umowy, osoby znajdujące się na ich terytorium, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania wyroku.

2. Wydanie w celu przeprowadzenia postępowania karnego następuje tylko z powodu takich przestępstw, które według prawa obu Umawiających się Stron zagrożone są karą na czas powyżej jednego roku pozbawienia wolności lub karą surowszą.

3. Wydanie w celu wykonania wyroku następuje tylko z powodu takich czynów, które są przestępstwami według prawa obu Umawiających się Stron i jeżeli osoba której wydania się żąda, została skazana na karę co najmniej sześciu miesięcy pozbawienia wolności lub na karę surowszą.

Artykuł 41

1. Wydanie nie następuje, jeżeli:

- 1) osoba, której wydania zażądano jest obywatelem wezwanej Umawiającej się Strony lub osoba ta korzysta na jej terytorium z prawa azylu,
- 2) przestępstwo zostało popełnione na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony,

- 3) zgodnie z prawem wezwanej Umawiającej się strony postępowanie karne nie może być wszczęte lub wyrok nie może być wykonany z powodu przedawnienia lub innych ustawowych przyczyn,
- 4) na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony przeciwko osobie, której wydania zażądano, o ten sam czyn przestępny toczy się postępowanie karne lub został wydany prawomocny wyrok albo postępowanie karne zostało prawomocnie umorzone,
- 5) postępowanie karne może być wszczęte z oskarżenia prywatnego,
- 6) przestępstwo ma charakter polityczny; nie będzie uważane za przestępstwo o charakterze politycznym takie przestępstwo, które przy wzięciu pod uwagę wszystkich okoliczności konkretnego wypadku, a w szczególności: pobudek działania, sposobu dokonania czynu, środków użytych, lub których użyciem grożono, jak również skutków rzeczywistych lub zamierzonych, ma bardziej charakter kryminalny niż polityczny,
- 7) przestępstwo polega wyłącznie na naruszeniu obowiązków wojskowych,
- 8) naruszałoby to porządek publiczny lub zasady porządku prawnego.

2. Jeżeli wydanie nie następuje wezwana Umawiająca się Strona zawiadomi wzywającą Umawiającą się Stronę o podstawach odmowy wydania.

Artykuł 42

Ograniczenie wydania dotyczące kary śmierci

Jeżeli przestępstwo zagrożone jest karą śmierci przez prawo Strony wzywającej, a nie jest zagrożone taką karą przez prawo Strony wezwanej, na terytorium Strony wzywającej nie można orzec lub wykonać kary śmierci.

Artykuł 43

Wniosek o wydanie

1. Do wniosku o wydanie w celu przeprowadzenia postępowania karnego dołącza się uwierzytelniony odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu z opisem czynu przestępnego oraz tekst przepisów prawnych dotyczących czynu popełnionego przez osobę, której wydania się żąda. Przy przestępstwie przeciwko mieniu należy nadto podać wysokość szkody, jaka powstała lub mogła powstać na skutek czynu przestępnego.

2. Do wniosku o wydanie w celu wykonania wyroku dołącza się uwierzytelniony odpis prawomocnego wyroku oraz tekst przepisów prawnych dotyczących czynu popełnionego przez skazanego. Jeżeli skazany rozpoczął odbywanie kary, należy podać jaką część odbył.

3. Do wniosku o wydanie należy również dołączyć w miarę możliwości rysopis osoby, której wydania się żąda, dane o jej obywatelstwie, sytuacji rodzinnej i miejscu pobytu, o ile dane te nie wynikają z wyroku lub postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, a nadto jej fotografię i odciski palców.

Artykuł 44

Uzupełnienie wniosku o wydanie

Jeżeli otrzymane dane nie są wystarczające do rozstrzygnięcia wniosku o wydanie, wezwana Umawiająca się Strona może żądać ich uzupełnienia, zakreślając w tym celu termin do dwóch miesięcy. Termin ten może być przedłużony z ważnych przyczyn.

Aresztowanie w celu wydania

Artykuł 45

Po otrzymaniu wniosku o wydanie wezwana Umawiająca się Strona podejmie niezwłocznie środki celem aresztowania osoby, której wydania się żąda, z wyjątkiem wypadków, gdy jest oczywiste, że zgodnie z niniejszą Umową wydanie nie może nastąpić.

Artykuł 46

1. Aresztowanie może nastąpić także przed otrzymaniem wniosku o wydanie, jeżeli wzywająca Umawiająca się Strona wyraźnie o to wystąpi, powołując się na postanowienie o tymczasowym aresztowaniu lub na wyrok stanowiący podstawę wniosku o wydanie. O aresztowanie wystąpić można pocztą, telegramem lub przy pomocy innych środków wykluczających jakiegokolwiek wątpliwości.

2. O aresztowaniu dokonany stosownie do ustępu 1 należy niezwłocznie zawiadomić drugą Umawiającą się Stronę.

Artykuł 47

Zwolnienie osoby aresztowanej

1. Wezwana Umawiająca się Strona może zwolnić osobę aresztowaną stosownie do artykułu 45, jeżeli w terminie określonym w artykule 44, nie nadesłano uzupełniających danych, o które ta Strona wystąpiła.

2. Osobę aresztowaną stosownie do artykułu 46 ustęp 1 zwalnia się, jeżeli wniosek o jej wydanie nie wpłynie w terminie jednego miesiąca od dnia, w którym druga Umawiająca się Strona została powiadomiona o tymczasowym aresztowaniu.

Artykuł 48

Odroczenie wydania

Jeżeli na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony przeciwko osobie, której wydania się żąda, toczy się postępowanie karne lub została ona skazana za inne przestępstwo, wydanie może ulec odroczeniu do czasu zakończenia postępowania karnego lub całkowitego wykonania orzeczonej kary albo do chwili zwolnienia tej osoby przed ukończeniem odbywania kary.

Artykuł 49

Wydanie czasowe

1. Wydanie czasowe osoby, której wydania się żąda, następuje na uzasadniony wniosek wzywającej Umawiającej się Strony wtedy, jeżeli odroczenie wydania spowodowałoby przedawnienie postępowania karnego lub poważnie utrudniałoby postępowanie w sprawie o przestępstwo popełnione przez tę osobę.

2. Osoba wydana czasowo zostanie przekazana z powrotem niezwłocznie po zakończeniu czynności procesowych, dla których przeprowadzenia została wydana, nie później jednak niż w ciągu trzech miesięcy od dnia wydania czasowego.

Artykuł 50

Zbieg wniosków o wydanie

Jeżeli wydania tej samej osoby domaga się kilka państw, wezwana Umawiająca się Strona rozstrzygnie któremu z państw osobę tę wyda. Przy podejmowaniu takiej decyzji

bierze się pod uwagę wszystkie okoliczności, w szczególności obywatelstwo danej osoby, miejsce popełnienia i charakter przestępstwa.

Artykuł 51

Ograniczenie ścigania osoby wydanej

1. Przeciwno osobie wydanej nie można bez zgody wezwanej Umawiającej się Strony wszcząć postępowania karnego ani wykonać w stosunku do niej kary, nie może ona być również wydana trzeciemu państwu z powodu innego czynu przestępnego popełnionego przed wydaniem, aniżeli ten, za który została wydana.

2. Zgoda wezwanej Umawiającej się Strony nie jest wymagana, jeżeli:

- 2) osoba wydana nie opuściła w ciągu trzydziestu dni po zakończeniu postępowania karnego lub po wykonaniu kary terytorium wzywającej Umawiającej się Strony. Do tego terminu nie wlicza się czasu, w którym osoba wydana nie mogła bez swej winy opuścić terytorium wzywającej Umawiającej się Strony,
- 3) osoba wydana opuściła terytorium wzywającej Umawiającej się Strony lecz na terytorium to dobrowolnie powróciła.

Artykuł 52

Wykonanie wydania

Wezwana Umawiająca się Strona zawiadomi wzywającą Umawiającą się Stronę o miejscu i dacie wydania. Jeżeli wzywająca Umawiająca się Strona nie przejmie osoby podlegającej wydaniu w terminie piętnastu dni od daty ustalonej dla wydania, osoba ta może być zwolniona.

Artykuł 53

Ponowne wydanie

Jeżeli osoba wydana uchyli się w jakikolwiek sposób od postępowania karnego lub od wykonania kary i powróci na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony, zostanie ona

wydana na ponowny wniosek bez potrzeby przesyłania dokumentów przewidzianych w artykule 43.

Artykuł 54

Zawiadomienie o wyniku postępowania karnego

Wzywająca Umawiająca się Strona zawiadomi niezwłocznie wezwaną Umawiającą się Stronę o wyniku postępowania karnego przeciwko osobie wydanej. W razie wydania prawomocnego orzeczenia przesyła się jego odpis.

Artykuł 55

Tranzyt

1. Jedna z Umawiających się Stron zezwoli na wniosek drugiej Umawiającej się Strony na tranzyt przez swoje terytorium osób wydanych przez państwo trzecie wzywającej Umawiającej się Stronie. Wezwana Umawiająca się Strona może nie udzielić zezwolenia, jeżeli stosownie do niniejszej Umowy nie istnieje obowiązek wydania.

2. Wniosek o zezwolenie na tranzyt składa się i rozpatruje w takim samym trybie jak wniosek o wydanie.

3. Wezwana Umawiająca się Strona dokonuje tranzytu w taki sposób jaki jej najbardziej odpowiada.

4. Zezwolenie na tranzyt nie jest wymagane w razie jego dokonywania drogą powietrzną bez międzylądowania.

Artykuł 56

Koszty wydania i tranzytu

Koszty wydania ponosi ta Umawiająca się Strona, na której terytorium koszty te powstały. Koszty tranzytu ponosi wzywająca Umawiająca się Strona.

ROZDZIAŁ TRZECI

Postanowienia szczególne dotyczące pomocy prawnej w sprawach karnych

Artykuł 57

Czasowe przekazywanie osób pozbawionych wolności

1. Jeżeli osoba wezwana przez organy wymiaru sprawiedliwości w charakterze świadka, którego przesłuchanie jest konieczne, jest pozbawiona wolności na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony, właściwe organy tej Umawiającej się Strony zarządzają przekazanie osoby na terytorium wzywającej Umawiającej się Strony. Osoba ta będzie pozostawać w areszcie i po zakończeniu przesłuchania zostanie niezwłocznie przekazana z powrotem.

2. Jeżeli wyniknie potrzeba przesłuchania w charakterze świadka osoby pozbawionej wolności na terytorium państwa trzeciego, właściwe organy wezwanej Umawiającej się Strony udzielą zezwolenia na tranzyt tej osoby przez terytorium swego państwa.

Artykuł 58

Wydawanie przedmiotów

1. Wezwana Umawiająca się Strona wydaje przedmioty uzyskane przez sprawcę w wyniku przestępstwa, jak również przedmioty mogące stanowić dowody rzeczowe w postępowaniu karnym, tej Umawiającej się Stronie, która wystąpiła z wnioskiem.

2. Wezwana Umawiająca się Strona może czasowo odroczyć wydanie przedmiotów, jeżeli są one niezbędne w innym postępowaniu karnym.

3. Prawa osób trzecich do przedmiotów, które zostały wydane drugiej Umawiającej się Stronie pozostają nienaruszone. Po zakończeniu postępowania karnego przedmioty te zostają zwrócone tej Umawiającej się Stronie, która je wydała lub za zgodą tej Strony zostają wydane bezpośrednio osobom uprawnionym.

4. Przy wydawaniu przedmiotów stosownie do niniejszego artykułu nie mają zastosowania przepisy ograniczające wwóz i wywóz przedmiotów i wartości dewizowych.

Zawiadomienia o wyrokach

Artykuł 59

Umawiające się Strony zawiadamiają się wzajemnie o prawomocnych wyrokach wydanych przez sądy jednej Umawiającej się Strony wobec obywateli drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 60

Umawiające się Strony udzielają sobie na uzasadniony wniosek informacji o prawomocnych wyrokach wydanych przez sądy jednej Umawiającej się Strony wobec osób nie będących obywatelami wzywającej Umawiającej się Strony.

Artykuł 61

Umawiające się Strony przesyłają sobie wzajemnie na wniosek odciski palców osób wymienionych w artykułach 59 i 60.

Artykuł 62

Informacje z rejestru skazanych

Umawiające się Strony przesyłają sobie na wniosek pełne informacje z rejestru skazanych dotyczące obywateli drugiej Umawiającej się Strony, jak również informacje o późniejszych orzeczeniach dotyczących wyroków, o ile skazania te podlegają wpisaniu do rejestru skazanych według prawa tej Umawiającej się Strony, której sąd orzekał.

Artykuł 63

Obecność przedstawicieli przy udzielaniu pomocy prawnej

Przedstawiciele jednej Umawiającej się Strony za zgodą organu centralnego drugiej Umawiającej się Strony, o którym mowa w artykule 4 ustęp 1, mogą być obecni przy

podejmowaniu czynności z zakresu pomocy prawnej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

ROZDZIAŁ CZWARTY

Wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach karnych

Artykuł 64

Definicje

1. W rozumieniu niniejszego rozdziału wyrażenie „medyczny środek zabezpieczający” oznacza:

- 1) w Mongolii - umieszczenie sprawcy w odpowiednim zakładzie medycznym w celu ustalenia przypadku choroby psychicznej lub nałogowego używania alkoholu, innych środków odurzających, a w wypadku ustalenia, że jest chory - umieszczenie go w takim zakładzie,
- 2) w Rzeczypospolitej Polskiej - umieszczenie sprawcy w szpitalu psychiatrycznym albo w innym odpowiednim zakładzie i umieszczenie sprawcy w zakładzie leczenia odwykowego.

2. W rozumieniu niniejszego rozdziału następujące wyrażenia oznaczają:

„Państwo wydania wyroku” - państwo, w którym zostało wydane orzeczenie sądowe określające karę pozbawienia wolności lub medyczny środek zabezpieczający, które mają być wykonane.

„Państwo wykonania wyroku” - państwo, które przejęło lub ma przejąć wykonanie kary pozbawienia wolności lub medycznych środków zabezpieczających.

Artykuł 65

Zasada ogólna

1. Umawiające się Strony zobowiązują się wzajemnie na wniosek, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy, do przejmowania wykonania orzeczeń w sprawach karnych, na mocy których sądy jednej Umawiającej się Strony orzekły prawomocnie wobec obywateli drugiej Umawiającej się Strony karę pozbawienia wolności lub medyczne środki zabezpieczające.

2. Z wnioskami, o których mowa w ustępie 1, mogą wystąpić określone w artykule 4 ustęp 1 organy centralne zarówno Państwa wydania wyroku jak i Państwa wykonania wyroku.

Artykuł 66

Prawo skazanego

1. Skazany, jego przedstawiciel ustawowy, pełnomocnik, współmałżonek, krewni w linii prostej lub rodzeństwo mogą występować z inicjatywą podjęcia czynności o których mowa w artykule 65 do każdej z Umawiających się Stron.

2. Każdy skazany, do którego może mieć zastosowanie niniejsza Umowa, zostanie powiadomiony przez Państwo wydania wyroku o postanowieniach niniejszego rozdziału.

Artykuł 67

Wymóg karalności sądowej

Przejęcie wykonania orzeczenia nastąpi tylko w wypadku, gdy czyn stanowiący podstawę orzeczenia jest karalny sędownie również według prawa Państwa wykonania wyroku lub byłby karalny sędownie, gdyby czyn taki został popełniony na terytorium Państwa wykonania wyroku.

Artykuł 68

Przestępstwa polityczne

1. Przejęcie wykonania orzeczenia nie nastąpi, jeżeli czyn stanowiący podstawę orzeczenia jest przestępstwem o charakterze politycznym.

2. Nie będzie uważane za przestępstwo o charakterze politycznym takie przestępstwo, które przy wzięciu pod uwagę wszystkich okoliczności konkretnego wypadku, a w szczególności: pobudek działania, sposobu dokonania czynu, środków użytych lub których użyciem grożono, jak również skutków rzeczywistych lub zamierzonych, ma bardziej charakter kryminalny niż polityczny.

Artykuł 69

Przestępstwa wojskowe

Przejęcie wykonania orzeczenia nie nastąpi, jeżeli czyn stanowiący podstawę orzeczenia polega wyłącznie na naruszeniu obowiązków wojskowych.

Artykuł 70

Przestępstwa skarbowe

W sprawach o przestępstwa skarbowe nie może nastąpić odmowa przejęcia wykonania orzeczenia z tego tylko powodu, że prawo Państwa wykonania wyroku nie zawiera takich samych przepisów regulujących podatki, cła, monopole, obrót dewizowy, handel zagraniczny lub reglamentację towarów, jakie są w Państwie wydania wyroku.

Artykuł 71

Przedawnienie

Przejęcie wykonania orzeczenia nie nastąpi, jeżeli wykonanie kary lub medycznych środków zabezpieczających uległo przedawnieniu według prawa jednej z Umawiających się Stron.

Artykuł 72

Sądy szczególne

Przejęcie wykonania orzeczenia nie nastąpi, jeżeli wyrok został wydany przez sąd szczególny.

Artykuł 73

Wyroki wobec nieobecnych

Przejęcie wykonania orzeczenia nie nastąpi, jeżeli wyrok został wydany pod nieobecność skazanego.

Artykuł 74

Zakaz podwójnego karania

Przejęcie wykonania orzeczenia nie nastąpi, jeżeli skazany został w Państwie wykonania wyroku prawomocnie skazany lub uniewinniony za ten sam czyn.

Artykuł 75

Zasada przestrzegania porządku publicznego

Przejęcie wykonania orzeczenia nie nastąpi, jeżeli naruszałoby to porządek publiczny lub zasady porządku prawnego.

Artykuł 76

Przesłanki przejęcia

1. Przejęcie wykonania orzeczenia może nastąpić tylko za zgodą skazanego. Jeżeli skazany nie jest zdolny do wyrażenia skutecznej prawnie zgody, konieczna jest zgoda jego przedstawiciela ustawowego.

2. Przejęcie wykonania orzeczenia nie nastąpi, jeżeli skazany jest pozbawiony wolności w Państwie wydania wyroku i w dniu wpłynięcia wniosku pozostała do odbycia kara pozbawienia wolności lub medyczny środek zabezpieczający - nie przekraczające 4 miesięcy. Przy ocenie tej przesłanki dodaje się wszystkie kary pozbawienia wolności i medyczne środki zabezpieczające albo ich części pozostałe do wykonania. Jeżeli czas trwania medycznych środków zabezpieczających nie został określony to przyjmuje się dzień, w którym według prawa Państwa wydania wyroku doszłoby najpóźniej do ich uchylenia.

Artykuł 77

Rozstrzyganie wniosku

Wezwana Umawiająca się Strona zawiadamia w możliwie krótkim czasie wzywającą Umawiającą się Stronę w jakim zakresie wniosek o przejęcie wykonania orzeczenia został uwzględniony. Całkowita lub częściowa odmowa wymaga uzasadnienia.

Artykuł 78

Wykonywanie orzeczeń

1. Jeżeli nastąpi przejęcie wykonania orzeczenia to sąd Państwa wykonania wyroku określi według swego prawa okres podlegającej wykonaniu kary pozbawienia wolności lub stosowania medycznych środków zabezpieczających, w takim wymiarze, jak w orzeczeniu sądu Państwa wydania wyroku. Jeżeli jednak prawo Państwa wykonania wyroku przewiduje za to przestępstwo najwyższy wymiar kary pozbawienia wolności niższy od kary w orzeczeniu sądu Państwa wydania wyroku, to sąd Państwa wykonania wyroku określi karę pozbawienia wolności w najwyższym wymiarze przewidzianym przez prawo tego Państwa za to przestępstwo.

2. Na skutek przejęcia wykonania orzeczenia przez Państwo wykonania wyroku, skazany nie może być w żadnym wypadku w sytuacji bardziej niekorzystnej od tej, w jakiej by się znajdował w razie dalszego wykonywania orzeczenia w Państwie wydania wyroku.

3. Wykonanie orzeczenia włącznie z warunkowym zwolnieniem następuje zgodnie z prawem Państwa wykonania wyroku. Jeżeli przepisy prawa Państwa wydania wyroku dotyczące warunkowego zwolnienia są dla skazanego korzystniejsze podlegają one zastosowaniu.

4. Na poczet kary pozbawienia wolności lub medycznych środków zabezpieczających zalicza się w Państwie wykonania wyroku okres pozbawienia wolności lub stosowania medycznych środków zabezpieczających w Państwie wydania wyroku.

Artykuł 79

Wykonanie części orzeczenia

Jeżeli nastąpiło skazanie za więcej niż jedno przestępstwo, a przejęcie wykonania orzeczenia dotyczy tylko kary pozbawienia wolności lub medycznego środka zabezpieczającego, odnoszących się do niektórych z tych przestępstw, to sąd Państwa wykonania wyroku określi w postępowaniu, o którym mowa w artykule 78 karę pozbawienia wolności lub medyczny środek zabezpieczający, podlegające wykonaniu w odniesieniu do tych przestępstw.

Artykuł 80

Skutki przejęcia wykonania

1. W czasie wykonywania kary pozbawienia wolności lub medycznego środka zabezpieczającego w Państwie wykonania wyroku, Państwo wydania wyroku nie podejmuje dalszych czynności związanych z ich wykonaniem.

2. Państwo wydania wyroku jest uprawnione do wykonania pozostałej części kary lub medycznego środka zabezpieczającego, jeżeli skazany uchylając się od wykonania orzeczenia w Państwie wykonania wyroku opuścił jego terytorium. Państwo wykonania wyroku zawiadamia niezwłocznie Państwo wydania wyroku o tych okolicznościach.

3. Uprawnienie Państwa wydania wyroku, o którym mowa w ustępie 2, wygasa ostatecznie, jeżeli kara pozbawienia wolności lub medyczne środki zabezpieczające zostały wykonane lub darowane.

Artykuł 81

Ułaskawienie i amnestia

1. Ułaskawienie skazanego może nastąpić w Państwie wykonania wyroku. Państwo wydania wyroku może zwrócić się do Państwa wykonania wyroku z postulatem ułaskawienia. Postulat ten będzie życzliwie potraktowany przez Państwo wykonania wyroku. Państwo wydania wyroku ma prawo ułaskawienia ze skutecznością na swoim terytorium.

2. Państwo wykonania wyroku stosuje wobec skazanego amnestię wydaną zarówno w Państwie wykonania wyroku jak i w Państwie wydania wyroku.

Artykuł 82

Uchylenie lub zmiana orzeczenia

Do uchylenia lub zmiany orzeczenia przejętego do wykonania właściwe wyłącznie jest Państwo wydania wyroku.

Artykuł 83

Zawiadomienie

1. Umawiające się Strony zawiadamiają się wzajemnie w możliwie krótkim czasie, o wszystkich okolicznościach, które mogłyby mieć wpływ na wykonanie orzeczenia.

2. Państwo wydania wyroku zawiadamia Państwo wykonania wyroku w szczególności o amnestii oraz uchyleniu lub zmianie orzeczenia przejętego do wykonania.

3. Państwo wykonania wyroku zawiadamia Państwo wydania wyroku w szczególności o wykonaniu orzeczenia.

Artykuł 84

Przekazanie

1. Jeżeli skazany przebywa na terytorium Państwa wydania wyroku, Państwo to podejmie w możliwie krótkim czasie wszelkie konieczne środki do przekazania skazanego organom Państwa wykonania wyroku.

2. Państwo wydania wyroku i Państwo wykonania wyroku porozumiewają się co do czasu i miejsca przekazania skazanego organom Państwa wykonania wyroku, a w miarę konieczności organom państwa tranzytowego.

3. Osoby eskortujące jednej z Umawiających się Stron, które mają doprowadzić drogą powietrzną skazanego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony lub jego z tego terytorium odebrać, są uprawnione do zastosowania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony niezbędnych środków w celu uniemożliwienia ucieczki skazanego, aż do jego przekazania lub po jego przejęciu.

4. Państwo wydania wyroku może po przejęciu wykonania orzeczenia przez Państwo wykonania wyroku odroczyć przekazanie skazanego w celu przeprowadzenia postępowania karnego w związku z innym przestępstwem albo w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub medycznego środka zabezpieczającego orzeczonych przez jej sądy za inne przestępstwo.

Artykuł 85

Ochrona skazanego

1. Jeżeli skazany został przekazany zgodnie z niniejszą Umową z Państwa wydania wyroku do Państwa wykonania wyroku nie może być on w Państwie wykonania wyroku ścigany, skazany ani poddany w inny sposób ograniczeniu wolności w związku z czynem popełnionym przed przekazaniem, którego nie dotyczy zgoda na przejęcie wykonania.

2. Ograniczeń, o których mowa w ustępie 1, nie stosuje się jeżeli:

- 1) Państwo wydania wyroku wyrazi zgodę na wszczęcie postępowania karnego, wykonanie kary lub medycznych środków zabezpieczających,
- 2) przekazany skazany pozostał w Państwie wykonania wyroku dłużej niż 30 dni po ostatecznym zwolnieniu, chociaż miał prawo i mógł terytorium tego Państwa opuścić, albo gdy po opuszczeniu tego Państwa dobrowolnie tam powrócił.

Artykuł 86

Wniosek i załączniki

1. Wnioski przewidziane w niniejszym rozdziale sporządza się w formie pisemnej.

2. Do wniosku Państwa wydania wyroku załącza się:

- 1) oryginał albo poświadczony odpis lub kopię orzeczenia z potwierdzeniem prawomocności i wykonalności,
- 2) tekst zastosowanych przepisów prawnych, jak również przepisów dotyczących warunkowego zwolnienia,
- 3) możliwie dokładne dane o skazanym, jego obywatelstwie oraz miejscu zamieszkania lub pobytu,
- 4) zaświadczenie o okresie pozbawienia wolności lub stosowania medycznych środków zabezpieczających, który podlega zaliczeniu,
- 5) dokument, z którego wynika zgoda skazanego lub jego przedstawiciela ustawowego, na przejęcie wykonania kary pozbawienia wolności lub medycznych środków zabezpieczających,
- 6) inne dokumenty, które mogą mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia wniosku,

7) tłumaczenie na język drugiej Umawiającej się Strony wniosku i dokumentów wymienionych w niniejszym ustępie.

3. Do wniosku Państwa wykonania wyroku załącza się informacje i materiały wymienione w ustępie 2 punkty 3, 6 i 7.

4. W wypadku uwzględnienia wniosku określonego w ustępie 3 Państwo wydania wyroku przekazuje dokumenty wymienione w ustępie 2 punkty 1, 2, 4 i 5 wraz z ich tłumaczeniem na język drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 87

Uzupełnienie wniosku

Jeżeli wezwana Umawiająca się Strona uzna przekazane dane i dokumenty za niewystarczające, zwraca się o konieczne uzupełnienie. Dla uzyskania tego uzupełnienia wezwana Umawiająca się Strona może ustalić stosowny termin; na uzasadniony wniosek termin ten można przedłużyć. W braku uzupełnienia rozstrzyga się wniosek na podstawie posiadanych danych i dokumentów.

C Z Ê Ś Ć CZWARTA

Postanowienia końcowe

Artykuł 88

Umowa niniejsza nie narusza zobowiązań wynikających z innych umów obowiązujących jedną lub obie Umawiające się Strony.

Artykuł 89

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie sześćdziesięciu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Ulaanbaatar.

Artykuł 90

Niniejsza Umowa zawarta jest na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron. W takim wypadku utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia.

Sporządzono w Warszawie dnia 19 października 1998 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach mongolskim i polskim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

Na dowód czego pełnomocnicy Umawiających się Stron podpisali niniejszą Umowę i opatrzyli ją pieczęciami.

W imieniu
Mongolii

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej